

**Powiatowy Program
korekcyjno-edukacyjny
dla osób stosujących
przemoc w rodzinie w
powiecie piaseczyńskim
na rok 2018.**

**Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii
2017-11-07**

Powiatowy Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie piaseczyńskim na rok 2018.

1. Wstęp

Zgodnie z Konstytucją RP instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka.

Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodziny rozumianej jako instytucja, jak i dla poszczególnych jej członków.

Zadaniem państwa jest więc ochrona rodziny przed przemocą ze strony osób najbliższych.

Zadanie to jest realizowane na różnych płaszczyznach min. poprzez opracowywanie i realizowanie komplementarnych programów oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych oraz korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390) zadanie z zakresu administracji rządowej opracowania i wdrożenia programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do powiatu.

Bezpośrednim realizatorem tego zadania dla powiatu piaseczyńskiego jest Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii.

Niniejszy program został opracowany w oparciu o dotychczasowe doświadczenia oraz zgodnie z najnowszym stanem wiedzy na temat skuteczności metod i działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Diagnoza zjawiska przemocy w powiecie piaseczyńskim.

Diagnozę rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzono w oparciu o dane uzyskane z gminnych (Konstancin-Jeziorna, Góra Kalwaria, Lesznowola, Prażmów) i miejsko-gminnych (Piaseczno) ośrodków pomocy, posterunków (Prażmów) i komisariatów policji (Lesznowola, Konstancin-Jeziorna, Tarczyn, Góra Kalwaria) oraz od zespołu interdyscyplinarnego w Lesznowoli.

Tabela 1. pokazuje, jak wiele Niebieskich Kart zostało założonych w poszczególnych gminach, i jakie instytucje to zainicjowały. Liczba prowadzonych procedur wskazuje na skuteczność służb i świadczy o współpracy ośrodków pomocy społecznej i policji w danej gminie. Zebrane informacje jasno ukazują, iż w powiecie piaseczyńskim wzrosła liczba założonych Niebieskich Kart (z 201 w 2015 r. do 267 w 2016 r.) Najbardziej aktywne w tym obszarze były Policja i ośrodki pomocy społecznej – ich wynik zwiększył się nawet w stosunku do ubiegłego roku.

Zwiększył się również udział oświaty, jednak mimo to pozostał dwukrotnie niższy od ośrodków społecznych i niemal czterokrotnie niższy od Policji.

Wkład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz służby zdrowia w procedurę zakładania Niebieskich Kart pozostał znikomy.

Przemoc w powiecie piaseczyńskim dotyczyła głównie kobiet. W 2016 r. zarejestrowano 250 tego typu przypadków, co stanowi wynik o 40 wyższy w porównaniu z ubiegłym rokiem i około pięciokrotnie wyższy od wskaźnika przemocy wobec mężczyzn, który zmalał o 21. Cieszyć może spadek przemocy wobec osób powyżej 65 roku życia – z 14 w 2015 r. do 4 w 2016 r. (Tabela 2.)

Z uwagi na brak stosownych informacji nie udało się jednoznacznie określić, czy dochodzi do eskalacji zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie piaseczyńskim. Ze szczytkowych danych można było jednak odczytać, że nadal najczęstszymi formami przemocy w rodzinie są przemoc fizyczna i psychiczna.

Niepokojącym zjawiskiem o nieco mniejszym zasięgu pozostaje przemoc ekonomiczna. (Tabela 3.)

Powiatowy Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie piaseczyńskim na rok 2018.

Tabela 1. Liczba Niebieskich Kart w poszczególnych gminach powiatu piaseczyńskiego (z rozbićciem na instytucje inicjujące procedurę).

	Liczba NK Policja		Liczba NK OPS		Liczba NK GKRPA		Liczba NK Oświata		Liczba NK Służba zdrowia		Liczba NK OGÓŁEM	
	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
GMINA												
GÓRA KALWARIA	7	18	4	14	0	0	1	1	0	0	12	33
KONSTANCIN-JEZIORNA	16	32	13	13	0	0	3	1	0	0	32	46
LESZNOWOLA	16	27	10	9	2	1	4	7	1	1	33	45
PIASECZNO	55	82	17	13	0	0	5	16	5	5	82	114
PRAŻMÓW	6	12	0	3	0	0	0	1	0	0	6	16
TARCZYN	33	12	3	1	0	0	0	0	0	0	36	13
<u>OGÓŁEM:</u>	133	183	47	53	2	1	13	26	6	6	201	267

Tabela 3. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie w rozbiu na poszczególne rodzaje przemocy.

[illegible]

Tabela 5. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych związanych z przemocą na terenie gmin powiatu piaseczyńskiego.

	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych związanych z przemocą		W tym zakończonych założeniem NK		Umieszczenie sprawy w Izbie Wytrzeźwień		Tymczasowym zatrzymaniem		Inne	
	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
GMINA										
GÓRA KALWARIA	239	106	b.d.	b.d.	0	0	6	8	0	0
KONSTANCIN-JEZIORNA	134	264	b.d.	b.d.	11	30	1	3	b.d.	4
LESZNOWOLA	40	63	b.d.	b.d.	4	6	2	7	0	0
PIASECZNO	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
PRAŻMÓW	69	20	b.d.	b.d.	18	7	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
TARCZYN	102	138	b.d.	b.d.	8	11	13	11	7	13
<u>OGÓŁEM:</u>	584	591	b.d.	b.d.	41	54	22	29	7	17

Powiatowy Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie piaseczyńskim na rok 2018.

	Gwałt				Obcowanie płciowe z małoletnim				Uchylenie się od płacenia alimentów				Naruszenie nietykalności					
	Wszczęte		Umorzone		Zakończone sporządzeniem aktu oskarżenia		Wszczęte		Umorzone		Zakończone sporządzeniem aktu oskarżenia		Wszczęte		Umorzone		Zakończone sporządzeniem aktu oskarżenia	
	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
GMINA																		
GÓRA KALWARIA	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	32	23	48	37	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
KONSTANCIN-JEZIORNA	2	0	2	0	1	0	1	0	1	22	14	9	11	0	0	0	0	0
LESZNOWOLA	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0
PIASECZNO	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
PRAŻMÓW	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
TARCZYN	0	b.d.	0	b.d.	0	b.d.	0	b.d.	0	3	b.d.	6	b.d.	0	b.d.	0	b.d.	b.d.
OGÓŁEM:	2	0	2	0	2	1	2	0	0	25	14	15	15	0	0	0	0	0

4. Założenia programu

Program edukacyjno-korekcyjny dla osób stosujących przemoc zakłada szeroko rozumianą współpracę ze służbami i instytucjami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie takimi jak policja, kuratorzy sądowi, zespoły interdyscyplinarne „Niebieskiej Karty”, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, powiatowego centrum pomocy w rodzinie itp. Współdziałanie wyżej wymienionych służb i instytucji pozwoli wykorzystywać ich wiedzę, doświadczenie oraz uprawnienia w celu jak najbardziej efektywnej realizacji programu.

Przy założeniu, że przemoc jest zachowaniem wyuczonym przyjmuje się, że sprawcę przemocy można oduczyć zachowań agresywnych. W tym celu należy udzielić mu profesjonalnej pomocy w formie edukacji i odpowiednich treningów.

Zrealizowanie programu będzie możliwe dzięki podjęciu następujących działań:

1. Diagnoza sytuacji i potrzeb na terenie powiatu piaseczyńskiego na podstawie doświadczeń własnych POIK oraz doświadczeń i wiedzy innych instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Działania informacyjne w tym:
 - wymiana informacji pomiędzy służbami i instytucjami
 - społeczna kampania informacyjna o możliwości udziału w programie
3. Działania edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie obejmujące informacje pomagające takim osobom zrozumieć dynamikę przemocy oraz skonfrontować ich przekonania i postawy, przy pomocy których usprawiedliwiają stosowanie przemocy.
4. Promowanie takich wartości jak:
 - dobro rodziny widzianej jako instytucja, ale także dobro każdego z jej członków z osobna,
 - równość płci,
 - konieczność ochrony i dbania o słabszych, w tym dzieci
5. Działania korekcyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie takie jak:
 - praca indywidualna w formie doradztwa i konsultacji
 - praca grupowa w formie treningów i warsztatów

Praca z osobami stosującymi przemoc odbywać się będzie z zastosowaniem procedur behawioralno-poznawczych, elementów „porozumienia bez przemocy” (NVC), terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach i w oparciu o model Duluth.

6. Monitoring i ewaluacja programu

7. Rekrutacja do programu

Mając na uwadze to, że rekrutacja i motywacja do udziału w programie może być zadaniem trudnym będzie się ona odbywać we współpracy ze służbami i instytucjami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie takimi jak policja, kuratorzy sądowi, zespoły interdyscyplinarne „Niebieskiej Karty”, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, powiatowego centrum pomocy w rodzinie itp.

Działania rekrutacyjne do zajęć będą odbywać się za pomocą:

1. organizowania kampanii informacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
2. różnego rodzaju kanałów informacyjnych takich jak strony internetowe, plakaty, ulotki

9. Sposób realizacji

1. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej dokona rekrutacji uczestników we współpracy ze służbami i instytucjami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Przeprowadzona zostanie wstępna diagnoza uczestników
3. Uczestnikom programu zostanie przedłożony do podpisu kontrakt zawierający reguły uczestnictwa.
4. Przeprowadzona zostanie pogłębiona diagnoza uczestników oraz charakterystyka osób zakwalifikowanych (wiek, płeć, miejsce zamieszkania).
5. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy nastąpi zakwalifikowanie uczestników do odpowiednich oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych indywidualnych i/lub grupowych.
6. Zajęcia korekcyjno-edukacyjne odbywać się będą:
 - w miejscach niekojarzących się z pomocą społeczną lub innymi służbami interwencyjnymi, ustalonych przez POIK we współpracy ze służbami i instytucjami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - w jednym cyklu w miesiącach sierpień - grudzień
 - w grupach nie większych niż 12 osób
 - w zakresie czasowym 60 godzin
7. Realizator będzie prowadził dokumentację, którą stanowić będą min. listy obecności, karty uczestników programu, testy, karty pracy, protokoły, materiały edukacyjne, ankiety ewaluacyjne itd.
8. Na zakończenie realizacji programu dokonana zostanie ocena końcowa postępów uczestników programu.

11. Zakładane rezultaty

W wyniku zrealizowania programu edukacyjno-korekcyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie osoby objęte tym programem powinny przede wszystkim nabyć umiejętność powstrzymywania się od stosowania przemocy w rodzinie.

Ponadto powinny:

- potrafić uznać, że odpowiedzialność za stosowanie przemocy leży zawsze po stronie sprawcy
- być mocno zmotywowane do stosowania innych niż przemoc metod rozwiązywania konfliktów w rodzinie
- być wyposażone w wiedzę na temat mechanizmów powstawania przemocy
- posiadać umiejętność rozpoznania sygnałów ostrzegawczych zapowiadających wybuch agresji.
- posiadać umiejętność samokontroli i konstruktywnych zachowań
- posiadać umiejętność komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy.
- posiadać umiejętność wychowania dzieci bez używania przemocy.